

คติชนหมู่บ้านบางลาน อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา

๑. มุขปาฐะ

๑.๒ คำทูลภาษา

๑.๒.๑ คำดำ

๑.๒.๑.๑ อีเปรต (วิบูลย์ศรี แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๙)

๑.๒.๑.๒ อีควาย(วิบูลย์ศรี แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๙)

๑.๒.๑.๓ อีขาดุน(วิบูลย์ศรี แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๙)

๑.๒.๑.๔ ไอ้ขัว(วิบูลย์ศรี แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๙)

๑.๒.๑.๕ อีเวร(วิบูลย์ศรี แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๙)

๑.๒.๑.๖ อีชิงหมาเกิด(วิบูลย์ศรี แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๙)

๑.๒.๑.๗ ไอ้สัตว์(วิบูลย์ศรี แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๙)

๑.๒.๑.๘ อีหน้าหี(วิบูลย์ศรี แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๙)

๑.๒.๑.๙ อียากง(วิบูลย์ศรี แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๙)

๑.๒.๑.๑๐ อีอุบาท(วิบูลย์ศรี แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๙)

๑.๒.๑.๑๑ อีคอก(วิบูลย์ศรี แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๙)

๑.๒.๑.๑๒ ไอ้เหยย (วิบูลย์ศรี แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๙)

๑.๒.๒ คำแข่ง

๑.๒.๒.๑ ไปตายให้พัน ๆ (โกวิท แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๙)

๑.๒.๒.๒ ไปให้รถชนตายตะไธยัดแม่ (โกวิท แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๙)

๑.๒.๒.๓ ขอให้ตายโง่ (โกวิท แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๙)

๑.๒.๒.๔ ขอให้อธิบายวอยอด(โกวิท แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๙)

๑.๒.๒.๕ ขออย่าให้ได้พูดได้เกิด (โกวิท แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๙)

๑.๓ คำพังเพย

๑.๓.๑ กินบนเรือนซัดบนหลังคา(จิรวัดน์ แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

๑.๓.๒ ทำบุญรวมชาติ ตักบาตรรวมขัน(จิรวัดน์ แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

๑.๓.๓ คางคกขึ้นวอ (จิรวัดน์ แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

๑.๓.๔ กำปั้นทุบดิน(จิรวัดน์ แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

๑.๓.๕ กงเกวียนกำเกวียน(จิรวัดน์ แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

๑.๓.๖ ดินพอกหางหมู(จิรวัดน์ แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

๑.๓.๗ ก่อร่างสร้างตัว(จิรวัดน์ แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

๑.๓.๘ ก็นอยกับปาก อยากอกอยู่กับทอง(จิรวัดน์ แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

๑.๓.๙ กำฝาปาก(จิรวัดน์ แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

๑.๔ คำสาบาน

๑.๔.๑ หากผิดคำสัญญาขอให้มีอันเป็นไป(วิบูลย์ศรี แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

๑.๕ คำอธิษฐาน

๑.๕.๑ ขอให้พบเจอแต่สิ่งดี ๆ ด้วยเถิด(วิบูลย์ศรี แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

๑.๕.๒ ขอให้อย่าเจ็บ อย่าไข้(วิบูลย์ศรี แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

๑.๕.๓ ขอให้พ้อเจอแต่คนดี ๆ ที่เข้ามาในชีวิต (วิบูลย์ศรี แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙) ๑.๕.๔ ขอให้ไม่มีแต่สิ่งดี ๆ เข้ามาในชีวิตลูก

สิ่งไม่ดีก็ขอให้ออกไป(วิบูลย์ศรี แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

๑.๕.๕ ขอให้ช่วยคุ้มครองลูกและครอบครัวลูกด้วย(วิบูลย์ศรี แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

๑.๖ คำอวยพร

๑.๖.๑ ขอให้มีการงานดี ๆ (วิบูลย์ศรี แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

๑.๖.๒ ขอให้ทุกคนในครอบครัวมีความสุขภาพร่างกายแข็งแรง(วิบูลย์ศรี แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

๑.๖.๓ ขอให้ลูกอยู่เย็นเป็นสุข(วิบูลย์ศรี แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)ย

๑.๗ คำอุทิศ

๑.๗.๑ ขอบุญกุศลที่ข้าพเจ้าได้ทำมา ขออุทิศให้เจ้ากรรมนายเวร บัญชาตายายที่ล่วงลับไปแล้วด้วย(วิบูลย์ศรี แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

๑.๑๐ ตำนาน

๑.๑๐.๑ เขาตาปูเป็นชื่อเกาะเล็ก ๆ ในอ่าวพังงา เป็นเขาหินปูนที่มีลักษณะพิเศษ คือ มีฐานเล็กแต่ตัวภูเขาใหญ่จนทำให้หลายคนแปลกใจว่ายืนอยู่ได้อย่างไร มีเรื่องเล่าว่า ครั้งหนึ่งนานมาแล้วมีชายหาปลาคนหนึ่งออกไปทอดแหหาปลา ทอดอยู่นานยังไม่ได้ปลาสักตัวเดียว

ครั้งสุดท้ายทอดลงเปิดตาปูมาตัวหนึ่งแหงิบขึ้นมาแล้วเหวี่ยงทิ้งลงในน้ำแล้วเดินไปทอดแหในที่อื่น ๆ ต่อไป แต่ทอดแหลงไปก็ครั้งๆ ก็ขึ้นมาแต่ตาปูตัวเดิมอีก
แก้มโหมมาก ใช้มีดฟันตาปูตัวนั้นอย่างแรง ตาปูขาดกระเด็นไปปักที่กลางทะเล กลายเป็นเขาตาปูมาถึงทุกวันนี้(โกวิท แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

๑.๑๐.๒ ตำนานถ้ำน้ำผุด นานมาแล้วมีพระฤๅษณ์รูปหนึ่ง ได้เดินทางมาถึงตำบลถ้ำน้ำผุด เห็นมีป่าเขาเป็นที่ร่มรื่น และเรียบสงบ เหมาะแก่การปฏิบัติธรรม
จึงปักกรดจำศีลภาวนาอยู่ ณ ที่นั้น ในขณะที่นั่งวิปัสสนาอยู่นั้นได้ยินเสียงดัง จนแผ่นดินสั่นสะเทือน เป็นเสียงที่ดังจากโพรงหินในป่าภูเขา
พร้อมกับน้ำไหลออกมามากมาย แต่พระภิกษุรูปนั้น ยังคงนั่งบำเพ็ญเพียรต่อไป จนถึงกลางดึกสงัด มีร่างของชายแก่คนหนึ่งนั่งขวางหน้าหน้าผาก
หนวดเครายาว เดินออกมาจากถ้ำ ตรงมาหาพระภิกษุรูปนั้นแล้วบอกพระภิกษุว่าอย่ามาบำเพ็ญเพียรที่นี่เลย ด้วยจะหาความสงบไม่ได้ เพราะต่อจากนี้ไป ณ ที่นี้
จะเกิดสิ่งมหัศจรรย์ คือ จะมีเสียงดังจากใต้ดิน และมีน้ำผุดออกมาเป็นระยะ ๆ ขอให้ไปหาที่ที่สงบกว่านี้ พระภิกษุรูปนั้นรับคำ ชายชรา
ขอร้องให้พระภิกษุช่วยบอกชาวบ้านในละแวกนั้น ให้ช่วยกันสร้างศาลเจ้าขึ้นบูชา แล้วร่างนั้นก็หายไป ต่อมาพระภิกษุได้ เล่าเรื่องนั้นให้ชาวบ้านฟัง
ชาวบ้านบางคนก็เคยเห็นชายชราตรงกับที่พระภิกษุเล่าให้ฟัง เดินหายไปทางถ้ำนั้นอยู่บ่อย ๆ จึงพากันเชื่อถือ แล้วได้ช่วยกันสร้างศาลเจ้าขึ้น บนเนินเขาเพื่อบูชา
ในปัจจุบันผู้ผ่านไปหมดแล้ว แต่ได้มีผู้มีจิตศรัทธาสร้างขึ้นมาใหม่ คลุมบริเวณที่มีน้ำผุด ชาวบ้านเรียกว่า "ศาลเจ้าน้ำผุดท่ากอ" และมีพิธีไหว้เจ้ากันในเดือน ๓ ของทุกปี
ปัจจุบันถ้ำน้ำผุด เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดพังงา มีลักษณะแปลกกว่าที่อื่นตรงที่ น้ำจะผุดออกมาไม่เป็นเวลา วันละ ๑ - ๓ ครั้ง
ก่อนที่น้ำจะผุดมีเสียงดังสะเทือน ชาวพังงาเชื่อว่าผู้ที่เห็นน้ำผุดเท่านั้นจะมีบุญ ถ้าใครไม่มีบุญน้ำจะไม่ผุดให้เห็น(โกวิท แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)ย

๑.๑๐.๓ ตำนานเขานางหงส์ กาลครั้งหนึ่ง มีชายสองคนชื่อนายเต่าและนายเต่า ทั้ง ๒ คน เป็นเพื่อนรักใคร่ชอบพอกันมาแต่มีอายุต่างกันคือ
นายเต่ามีอายุมากกว่านายเต่าหลายปี นายเต่ามีลูกสาวสวย ชื่อว่า "นางหงส์"
นายเต่าเป็นคนรูปหล่อและนิสัยดีไม่ได้เฒ่าแก่ตามชื่อนายเต่าเห็นว่าเป็นคนมีหลักฐานมั่นคง จึงตัดสินใจยกลูกสาวให้ เพราะลูกสาวจะได้เป็นฝั่งเป็นฝา
พอถึงวันฤกษ์ดีนายเต่าก็ยกขบวนขันหมากมายังบ้านนายเต่า ทางบ้านนายเต่าก็เตรียมจัดทำสำรับกับข้าวอาหารคาวหวานต่างๆ เพื่อเลี้ยงแขกที่จะมาในงาน
เมื่อนางหงส์ได้ยินว่านายเต่าจะมาสู่ขอตัวเอง นางก็คิดว่า นายเต่าคงเป็นคนแก่เฒ่าไม่เจียมตัว นางทั้งโกรธทั้งอายและเสียใจ
จึงวิ่งเข้าห้องปิดประตูแล้วร้องด่านายเต่าต่างๆ นานา ประกาศว่านางจะไม่ยอมแต่งงานกับนายเต่าเด็ดขาด นายเต่าโกรธจัดจึงเหวี่ยงขันหมากทั้ง
จนกลายเป็นเขาขันหมาก นายเต่าไม่โหดลูกสาว จึงเตะกะทะคว่ำลงไป กลายเป็นเขากะทะคว่ำ ในปัจจุบัน
หลายวันต่อมา นางหงส์ไปเที่ยวในงานแห่งหนึ่ง นางแอบเห็นนายเต่าเข้าจึงตกตะลึงเพราะนายเต่ายังเป็นหนุ่มรูปหล่อ ไม่แก่เหมือนชื่อ
นางเสียใจจึงกลับมาจัดข้าวตอกดอกไม้เดินทางไปขอขมาต่อนายเต่า พอพบหน้านายเต่านางก็ตรงไปกราบขอขมาและขอคืนดีแล้วบอกว่ายินดีจะแต่งงานด้วย
ฝ่ายนายเต่ายังไม่หายโกรธพอเห็นหน้านางหงส์มาขอขมาจึงตวาดและขว้างปาข้าวตอกดอกไม้ไปต่อหน้า นางหงส์รู้สึกอับอายอย่างมาก
จึงวิ่งกลับบ้านวิ่งพลางร้องไห้ไปพลาง จนเหนื่อย แค้นแสนแค้น นางกระเสือกกระสนล้มตายอยู่กลางป่าอนดะแดงกลายเป็น เขานางหงส์
ซึ่งปัจจุบันเป็นเทือกเขาที่สูงชันและสลับซับซ้อนมาก กั้นระหว่างเขตอำเภอเมืองพังงากับอำเภอทับปุดจนตราบเท่าทุกวันนี้(โกวิท แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

๑.๑๒ นิทานย
๑.๑๒.๑ เดิมมีพี่น้อง ๒ คน พี่ชื่อย่อมดิ่งเป็นชาย น้องชื่อย่อมโดย เป็นหญิง ตั้งบ้านเรือนอยู่ที่ประจวบคีรีขันธ์ ต่อมานางยมโดยเสียชีวิต
ตายมดคว่ำโคกมากจึงละทิ้งถิ่นเดิมไปตามยถากรรมจนมาถึงปลายคลองแสง ในเขตอำเภอบ้านตาขุน จังหวัดสุราษฎร์ธานี
และอาศัยอยู่กับตาใจโง่งในละแวกบ้านไกรสร ซึ่งมีอาชีพหาหนำนั้นขึ้นจากต้นยาง เนื่องจากตายมดิ่งเป็นคนขยันจนตาใจโง่งพอใจมาก
ถึงกับยกนางทองดิ่งให้แก่ตายมดิ่งครั้งอยู่มาวันหนึ่ง มีโหลงข้างป่าเข้ามาทำลายไร่ข้าวและผักผลไม้ของตายมดิ่ง
ไล่ไปแล้วก็กลับมาอีกเป็นหลายคราวจนตายมดิ่งโกรธแค้น จะฆ่าข้างทั้งโหลงนั้นให้ได้จึงมีตาจุ่ม เป็นชาวบ้านพุ่มเรียง อำเภอไชยา
มีอาชีพค้าขายเดินทางไปต่างเมืองอยู่เสมอ ตาจุ่มมีข้างอยู่ ๒ เชือก เป็นข้างพังและข้างพลายเพื่อเป็นพาหนะในการบรรทุกสินค้า
คราวนั้นตาจุ่มเดินทางจากไชยาไปค้าขายถึงเขาพนมและจะต่อไปยังตะกั่วป่า ขณะตาจุ่มพักข้างอยู่นั้น โหลงข้างที่ตายมดิ่งไล่วิ่งผ่านมา
ข้างพลายของตาจุ่มเห็นข้างพังงามเขาก็กระซอกปลอกขาดออกวิ่งติดตามนางข้างพังบ้านนั้นไป
ได้อาละวาดต่อสู้กับข้างพลายป่าจนผู้ข้างแตกกระจัดกระจายหนีไปคนละทิศละทางจนเป็นเหตุให้ตายมดิ่งสำคัญผิดติดตามล่าข้างของตาจุ่มเชือกหนึ่งด้วย
ตายมดิ่งสะกดรอยล่าข้างกับหมาตัวหนึ่ง ตามมาจนถึงคลองสก ซึ่งน้ำเชี่ยวมาก ข้างพังเชือกหนึ่งกำลังท่องแกตกใจวิ่งหนี
จนพลัดตกลงไปในคลองนั้นแครงกระแทกทำให้ตกลุกออกมา ลูกข้างตัวนั้นกลายเป็นหินอยู่กลางคลองสก จึงเรียกว่า "หินลูกข้าง" มาจนบัดนี้
ตายมดิ่งยังคงติดตามรอยข้างต่อไป โดยลากหอกตามไปเรื่อย ๆ ทางที่ลากหอกไปนั้น ทำให้ดินและหินแยกเป็นทางน้ำอยู่ในเขตอำเภอพนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี
เรียกหมู่บ้านแถบนั้นว่า "บางลากหอก" หรือบางตาม จนมาถึงทุกวันนี้ตายมดิ่งตามข้างไปจนถึงช่องเขาในป่าลึก ในตำบลคลองสก ณ ที่
นั้นมีหมาตัวหนึ่งเหี้ยมมาดุตายมดิ่ง เขาของนั้น จึงได้ชื่อว่า "ซอหมาเหี้ยม" ครั้นไล่ต่อไปจนเกือบจะทันตายมดิ่งได้เอาดินปืนใส่กระบอกปืนจ้องยิง
แต่กระสุนพลัดไปจึงเรียกสถานที่ที่กระสุนตก ซึ่งอยู่ใกล้ ๆ บ้านบางหนามว่า "ซอหลูปลาย" และด้วยความโกรธที่ยังข้างไม่ถูกตายมดิ่ง จึงโยนปืนทิ้ง
ปืนไปตกบนภูเขาตรงหน้าวัดสองพี่น้อง ตำบลคลองสก จึงเรียนภูเขานั้นว่า "เขาโยน"ตายมดิ่งเห็นอย่างนั้นจึงปล่อยหมาที่ตามมาด้วยไล่ข้างไปก่อน หมาไล่ไปพบแล่น
(เหี้ย) แล่นวิ่งหนีลวู ซึ่งอยู่บนเขาตรงหน้าถ้ำวราธรรม แต่แล่นถูกหมาตะครุบได้ตรงส่วนหาง หางแล่นจึงหลุดครุมนั้นอยู่ จึงเรียกสถานที่นั้นว่า "แล่นครู"
ครั้นแล่นหลุดไปได้หมาได้แต่หางนาค จึงเรียกที่บริเวณนั้นว่า "ยานหมาหางนาค" ฝ่ายตายมดิ่งได้ใช้พร้าขว้างแล่นพลัดไปถูกภูเขา พร้าหัก จึงเรียกสถานที่นั้นว่า
"เขาพร้าหัก" ครั้นไล่ต่อไปอีกเกิดฝนตกหนักจำเป็นต้องเอาดินปืนทิ้งไว้ในถ้ำ จึงเรียกถ้ำนั้นว่า
"ถ้ำดินปืน"ข้างพลายของตาจุ่มถูกตายมดิ่งตามล่าไม่ลดละต้องเตลิดหนีไปจนถึงแดนเมืองตะกั่วป่า ไปหยุดนอน ณ ป่าแห่งหนึ่งในเขตอำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา
จึงได้ชื่อว่า "บ้านข้างนอน" พอตายมดิ่งตามมาเกือบจะทันข้างก็หนีต่อไปจนผ่านช่องเขาซึ่งอยู่ระหว่างอำเภอท้ายเหมืองกับอำเภอตะกั่วทุ่ง
ตายมดิ่งเห็นแผ่นหินใหญ่วางอยู่จึงยื่นลับหอกกับแผ่นหินนั้น ที่นั้นจึงได้ชื่อว่า "เขาหินลับ" สืบมาจนถึงทุกวันนี้ตายมดิ่งตามล่าจนเข้าเขตเมืองพังงา
ก็เป็นป่ารกและฝนตกหนัก จึงปืนขึ้นไปบนภูเขาสูงหนึ่ง แล้วชะเง้อดูข้างเชือกนั้น ปัจจุบันบริเวณนั้นจึงเรียกว่า "ทุ่งคาโงก"
พอตายมดิ่งเห็นข้างกรีบลงมาใช้หอกแทงข้างนั้นทันที หอกปักเข้าที่ข้างหนึ่ง ทำให้ข้างเป็นแผลใหญ่ และพิการเดินไม่ถนัด เรียกบริเวณที่ข้างถูกแทงชานนั้นว่า
"บ้านแผล" (อยู่ในเขตอำเภอเมืองพังงา) ข้างยังกระเสือกกระสนหนีต่อไปจนหมดแรงก็หมอบนอนอยู่กลางแดด ปัจจุบันเรียกบริเวณนั้นว่า "บ้านตากแดด"
ตายมดิ่งได้ใช้หอกแทงตรงท้องของข้างเลือดไหลทะลักออกมาในที่สุดก็สามารถล้มข้างพลายของตาจุ่มได้สำเร็จข้างนั้นกลายเป็นหินเรียกว่า "เขาข้าง"

ตรงส่วนที่เป็นท้องของช้าง ซึ่งมีเลือดไหลทะลักออกมา นั้น กลายเป็นน้ำตก และท้องช้างกลายเป็นถ้ำใหญ่เรียกว่า "ถ้ำฟุ้งช้าง" และด้วยความแค้นของตายนิงได้ฆ่าท้องช้างลงเอาตับได้ใส่ฟุ้งออกมาต้มแกงกินเป็นอาหาร พอกินเสร็จก็ยกหม้อข้าวหม้อแกงเหยียงลงในวังน้ำใกล้ ๆ นั้น ปัจจุบันเรียกบริเวณนั้นว่า "วังหม้อแกง" ซึ่งอยู่ใกล้ ๆ กับตลาดพังงา และต่อมาคำว่า "พังงา" นี้เอง ได้กลายเป็น "พังงา" ฝ่ายตายนิงเจ้าของช้างที่ตายตามหาช้างของตนไม่พบ ตามมาจนถึงพังงา จึงรู้ว่าช้างของตนถูกฆ่าเสียแล้วก็เสียใจจนขาดใจตายตามช้างไป แล้วร่างของตายนิงกลายเป็นภูเขารูปว่า "เขาตายนิง" นั่งเฝ้าอยู่ใกล้ ๆ ช้างช้าง คือ "เขาช้าง" นั้นเองบางตำนานเล่าว่าช้างของตายนิง เป็นช้างพังและมีงาเล็ก ๆ เมื่อถูกฆาตกรจึงเรียกว่า "พังงา" และบางตำนานเล่าว่าช้างที่ถูกฆาตกรนั้นเป็นช้างของตายนิงที่เข้าไปแต่งงาน แล้วช้างหยุดไปทำลายพืชไร่ของเขา จึงถูกฆาตกรที่เกี่ยวกับเขาช้างนี้ เนื่องจากมีมานานผู้เล่าจึงมักนำเอาสถานที่อื่น ๆ ในบริเวณนั้นมาเชื่อมโยงเสริมต่อ จึงพิสดารออกไปมากมาย ดังเช่น พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงอธิบายไว้ในจดหมายเหตุประพาสหัวเมืองบึงกุ่มได้ ร.ศ. ๑๒๔ ว่า "เขาช้างที่กล่าวมาแล้วนั้น มีเรื่องเล่ามาว่า ตายนิงได้ฆ่าช้างไว้จะไปช่วยการแต่งงานลูกสาวตามองคล้าย แต่ช้างได้ไปเหยียบขาในนาของตายนิงเสียไปมาก แล้วก็หนี ตายนิงไล่ช้างมาตั้งแต่ตะกั่วป่ามาทันเขาที่นี้ แล้วฆ่าช้างนั้นตาย ตายนิงถอนงาช้างไปฟุ้งไว้ที่เขาลูกหนึ่ง จึงมีชื่อว่า "เขาพังงา" อยู่เหนือเขาช้าง เล่ากันต่อไปว่าเมื่อนั้นเดิมเรียกว่า "เมืองพังงา" มาภายหลังจึงเพี้ยนไปเป็น พังงาแทน ส่วนช้างที่ตายนิงฆ่าตายนิง นั้น ผู้บอกอยู่นหลังช้างได้ตกลงมาว่าอยู่ที่ทางท้ายช้าง แล้วกลายเป็นเขาอยู่ต่อท้ายเขาช้างบัดนี้" (โกวิท แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

๑.๑๓ เนื้อเพลงเปลี่ย

๑.๑๓.๑ จันทร์เจ้า(โกวิท แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

จันทร์เจ้าเอ๋ย ขอข้าวขอแกง ขอแหวนทองแดง ผูกมือน้องข้า
ขอช้างขอม้า ให้น้องข้าขี่ ขอเก้าอี้ให้น้องข้านั่ง
ขอเตียงตั้งให้น้องข้านอน ขอละครให้น้องข้าดู
ขอยายชู้เลี้ยงน้องข้าเถิด ขอยายเถิดเลี้ยงตัวข้าเอง

๑.๑๓.๒ นกกาเหว่า(โกวิท แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

เจ้านกกาเหว่าเอ๋ย ไซ้ให้ไว้แม่กาพิก แม่กาทั้งหลายรัก คิดว่าลูกในอุทรธรณ
คาบเอาข้าวมาเมื่อ คาบเอาเหยื่อมาป้อน ถนอมไว้ในรังนอน ซอนเหยื่อมาให้กิน
ปีกเจ้ายังอ่อน คลอแคล ท้อแท้จะสอนบิน พาลูกไปหากินที่ปากน้ำพระคงคา
ตีนเจ้าเหยียบสาหร่าย ปากก็ไซ้หาปลา กินกึ่ง กินกั้ง กินหอย กระจังแมงดา
กินแล้วก็โผมา จับที่ต้นหว้าโพธิ์ทอง ปีกเจ้ายังอ่อนคลอแคลท้อแท้จะสอนบิน
พาลูกไปหากินที่ปากน้ำพระคงคา ตีนเจ้าเหยียบสาหร่าย ปากก็ไซ้หาปลา
กินกึ่ง กินกั้ง กินหอย กระจังแมงดา กินแล้วก็โผมา จับที่ต้นหว้าโพธิ์ทอง

๑.๑๓.๓ โยกเยก(โกวิท แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

โยกเยกเอ๋ย น้ำท่วมเมษย
กระต่ายลอยคอ หมาหางงอ กอดคอโยกเยก

๑.๑๓.๔ ไก่เถื่อน(โกวิท แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

ไก่เถื่อนเหอ ชนเถื่อนทั้งบ้าน
ลูกสาวขี้คร้าน นอนให้แม่ปลุก
จួយได้ตามขวาน แยกวานดิงปลุก
นอนให้แม่ปลุก ลูกสาวขี้คร้านการเหอ

๑.๑๖ เนื้อเพลงประกอบการละเล่น

๑.๑๖.๑ จำจี้(จิรวัดณ์ แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

จำจี้มะเชือเปราะ กะเทาะหน้าแวน
พายเรือออกแอน กะแทนต้นกุ่ม
สาวสาวหนุ่มหนุ่ม อาน้ำทาไหน
อาน้ำทาวัด เอาแบ่งที่ไหนผัด
เอากะจกที่ไหนสอง เยี่ยมเยียมมองมอง
นกขุนทองฮู้

๑.๑๖.๒ งูกินหาง(จิรวัดณ์ แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

พ่องู : โ แม่งูเอ๋ยกินน้ำบ่อไหนโ
แม่งู : โ กินน้ำบ่อโสกโยกไปก็โยกมาโ พร้อมแสดงอาการโยกตัวไปมา
พ่องู : โ แม่งูเอ๋ยกินน้ำบ่อไหนโ
แม่งู : โ กินน้ำบ่อทรายย้ายไปก็ย้ายมาโ พร้อมแสดงอาการส่ายไปส่ายมา
พ่องู : โ แม่งูเอ๋ยกินน้ำบ่อไหนโ
แม่งู : โ กินน้ำบ่อหินบินไปก็บินมาโ พร้อมแสดงอาการบินไปบินมา
พ่องู : โ กินหัวกินหางกินกลางตลอดตัวโ

๑.๑๖.๓ มอญชอนผ้า(จิรวัดณ์ แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

มอญชอนผ้า ตุกตาอยู่ข้างหลัง

ไว้ในวันนี้ ฉันจะตีกันเธอ

๑.๑๖.๔ ธีรขำสาร(จิรวัดมน์ แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๒๖พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

ธีรขำสาร สมมะนานขาวเปลือยกย

เด็กน้อยตาเหลือก เลือกทองโบลานย

คดขาวใสจาง คอยพานคนข้างหลังไว

๑.๒๑ บทสวดมนต์ย

๑.๒๑.๑ แผเมตตาให้สรรพสัตว์(จิรวัดมน์ แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๒๖พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

สัพเพ สัตตา สัตว์ทั้งหลายที่เป็นเพื่อนทุกข์ เกิดแก่เจ็บตาย ด้วยกันทั้งหมดทั้งสิ้น

อระเวรา โหนตุ จงเป็นสุขเป็นสุขเถิด อย่าได้มีเวรแก่กันและกันเลย

อัพยะปัตตมา โหนตุ จงเป็นสุขเป็นสุขเถิด อย่าได้เบียดเบียนซึ่งกันและกันเลย

อะนีฆา โหนตุ จงเป็นสุขเป็นสุขเถิด อย่าได้มีความทุกข์กาย ทุกข์ใจเลย

สุชี อัดตานัง ประวิหะรันตตุ จงมีความสุขกาย สุขใจ รักษาตนให้พ้นจากทุกข์ภัยทั้งสิ้นเถิด

๑.๒๑.๒บุชชาพระรัตนตรัย (จิรวัดมน์ แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๒๖พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

อะระหังสัมมาสัมพุทธโธกะคะวา, พุทธังกะคะวันตัง อะภิวาเทมิ ฯ (กราบ)

สวากขาโต กะคะวะตา ธัมโม, ธัมมัง นะมัสสามิ ฯ (กราบ)

สุปะฏิปันโน กะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, สังฆัง นะมามิ ฯ (กราบ)

๑.๒๑.๓ บทแผ่ส่วนกุศล(จิรวัดมน์ แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๒๖พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

อิหัง เม มาตาปิตูนังโหตุ สุขิตา โหนตุ มาตาปิตะโร

อิหัง เม ญาตีนังโหตุ สุขิตา โหนตุ ญาตะโย

อิหัง เม ครูปัชฌายาจริยานังโหตุ สุขิตา โหนตุ ครูปัชฌายาจริยา

อิหัง สัพพะเทวะตานังโหตุ สุขิตา โหนตุ สัพเพ เทวา

อิหัง สัพพะเปตานังโหตุ สุขิตา โหนตุ สัพเพ เปตา

อิหัง สัพพะเวรีนังโหตุ สุขิตา โหนตุ สัพเพ เวรี

อิหัง สัพพะสัตว์ตานังโหตุ สุขิตา โหนตุ สัพเพ สัตตา

๑.๒๓ ปริศนาคำทายย

๑.๒๓.๑ ไ้อัโหระเหตตันเทาล้าเรื่อ ใบห่อเกลือไม่มิด (ต้นสน) (จิรวัดมน์ แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๒๖พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

๑.๒๓.๒ ไ้อัโหระเหตเด็ก ๆ หนุนผ้า พอใหญ่ขึ้นมาเอาผ้าโพกหัว (จิรวัดมน์ แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๒๖พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

๑.๒๓.๓ ไ้อัโหระเหตต้นทหาา ใบวาเดียว (ต้นกล้วย) (จิรวัดมน์ แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๒๖พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

๑.๒๓.๔ ไ้อัโหระเหตเด็กดำนอนในมุ้งขาว เรือนปั้นหยาทาสีเขียว (น้อยหนา) (จิรวัดมน์ แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๒๖พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

๑.๒๓.๕ ไ้อัโหระเหตหัวเหมือนกอไผ่ หางเหมือนไม้พาย (กุ่ม) (จิรวัดมน์ แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๒๖พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

๑.๒๓.๖ ไ้อัโหระเหตลูกแก่เมตตาย (ต้นกล้วย) (จิรวัดมน์ แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๒๖พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

๑.๒๓.๗ ไ้อัโหระเหตใบหยัก ๆ ลูกรักเต็มคอก (มะละกอ) (จิรวัดมน์ แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๒๖พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

๑.๒๓.๘ ไ้อัโหระเหตยืนออกเป็นฝูง เหมือนกับจูงกันมา (ค่างคาว) (จิรวัดมน์ แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๒๖พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

๑.๒๓.๙ ไ้อัโหระเหตสองตีนบั้งแดด แปรตีนเดินมา (ปู) (จิรวัดมน์ แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๒๖พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

๑.๒๓.๑๐ ไ้อัโหระเหตกันขี้ฟ้า หน้าโกดิน (หอย) (จิรวัดมน์ แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๒๖พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

๑.๒๕ ภาษาที่ใช้กับสัตว์ย

๑.๒๕.๑ ไ้อัลูกหมากินข้าวยัง(จิรวัดมน์ แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๒๖พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

๑.๒๕.๒ ไ้อัเหมียวมากินข้าวมา (จิรวัดมน์ แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๒๖พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

๑.๒๖ ภาษิตย

๑.๒๖.๑ ขายผ้าเอาหน้ารอด(วิบูลย์ศรี แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

๑.๒๖.๒ ขวางงูไม่พนครอ(วิบูลย์ศรี แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

๑.๒๖.๓ เขียนเสือให้วัวกลัว(วิบูลย์ศรี แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

๑.๒๖.๔ เข้าเมืองตาหลิว ต้องลิ่วตาตาม(วิบูลย์ศรี แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

๑.๒๖.๕ ไข่เห็นตีนงู งูเห็นนมไก่(วิบูลย์ศรี แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

๑.๒๖.๖ ขี้หมา ขี้หมาแห้ง(วิบูลย์ศรี แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

๑.๒๖.๗ ข้าวใหม่ปลามัน(วิบูลย์ศรี แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

๑.๒๖.๘ ชาวยากหมากแพง(วิบูลย์ศรี แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

๑.๒๖.๙ ขี้แพ้ขวนตี(วิบูลย์ศรี แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

๑.๒๖.๑๐ ขี้ไม่ให้หมากิน (วิบูลย์ศรี แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

๑.๒๖.๑๑ เขาตายเขาเข็ม(วิบูลย์ศรี แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

๑.๒๖.๑๒ ขี้ข้างจับตักแตน (วิบูลย์ศรี แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

๑.๒๙ จำนวนย

- ๑.๒๙.๑ ตู้อู่ให้กาบิน(วิบูลย์ศรี แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- ๑.๒๙.๒ กาคาบพริก(วิบูลย์ศรี แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- ๑.๒๙.๓ ซ่างตายทั้งตัวเอาใบบัวมาปิด(วิบูลย์ศรี แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- ๑.๒๙.๔ ชุบมือเปิบ(วิบูลย์ศรี แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- ๑.๒๙.๕ ตักบาตรถวายตามพระ(วิบูลย์ศรี แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- ๑.๒๙.๖ ตัดหางปลอยวัด(วิบูลย์ศรี แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- ๑.๒๙.๗ ชักแม่น้ำทั้งห้า(วิบูลย์ศรี แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- ๑.๒๙.๘ ซ้ำ ๆ ได้พร้าเล่มงาม(วิบูลย์ศรี แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- ๑.๒๙.๙ กลับหน้ามือเป็นหลังมือ(วิบูลย์ศรี แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- ๑.๒๙.๑๐ ตำนานพริกละลายแม่น้ำ(วิบูลย์ศรี แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

๒. อมฺพปาฐะย

๒.๓ การละเล่นของเด็ก

- ๒.๓.๑ ่นอยออก(วิบูลย์ศรี แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- ๒.๓.๒ ระโดดียง(วิบูลย์ศรี แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- ๒.๓.๓ เดินกะลา(วิบูลย์ศรี แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- ๒.๓.๔ ม้ากานกล้วย(วิบูลย์ศรี แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- ๒.๓.๕ หมาเก็บ(วิบูลย์ศรี แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- ๒.๓.๖ หมอขาวหมอแดง(วิบูลย์ศรี แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- ๒.๓.๗ ซอนแอบ(วิบูลย์ศรี แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- ๒.๓.๘ เป่าชิงจุม(วิบูลย์ศรี แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- ๒.๓.๑๐ รี่ข้าวสาร(วิบูลย์ศรี แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- ๒.๓.๑๑ จุ่มจุ่มบวด(วิบูลย์ศรี แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

๒.๕ ความเชื่อ

๒.๕.๑ ห้ามนอนหัวค้ำ

สมัยโบราณผู้เฒ่าผู้แก่จะห้ามมิให้ลูกหลานนอนหัวค้ำ เพราะจะถูกผีอำ หรือไม่ก็จะมาขโมยเอาวิญญาณของเราไป หรือหลอกล่อให้เราไปอยู่ด้วย(วิบูลย์ศรี แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

๒.๕.๒ ห้ามนอนหันหัวไปทางทิศตะวันตกเพราะจะทำให้เจ็บป่วย อายุสั้น เพราะเป็นทิศของคนตาย

(วิบูลย์ศรี แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

๒.๕.๓ ห้ามเล่นเงาตอนกลางวัน

เพราะจะทำให้เด็กเกิดเหตุร้ายตามมา ไม่ว่าจะเป็ผี วิญญาณร้าย ทั้งหลายที่ผ่านมา อาจจะมองเห็นเด็กได้จากเงาของเด็กนั้น ซึ่งจะทำให้พวกผี วิญญาณเหล่านี้ จะคอยตามไปรบกวนหรือหลอกหลอนเด็กได้ เมื่อยามนอนหลับ(วิบูลย์ศรี แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

๒.๕.๔ ห้ามร้องเพลงตอนทานอาหาร

เพราะจะทำให้ได้สามมีแกลและเป็นเมื่อเราร้องเพลงเราอาจล้าลักเศษอาหารได้(วิบูลย์ศรี แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

๒.๖ เครื่องมือประกอบอาชีพ

- ๒.๖.๑ พร้า(วิบูลย์ศรี แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- ๒.๖.๒ แห(วิบูลย์ศรี แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- ๒.๖.๓ จอบ(วิบูลย์ศรี แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- ๒.๖.๔ มีดกรีดยาง(วิบูลย์ศรี แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- ๒.๖.๕ หัวไฟตัดยาง(วิบูลย์ศรี แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

๒.๑๐ ประเพณี

- ๒.๑๐.๑ ประเพณีลอยกระทง(โกวิท แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- ๒.๑๐.๒ ประเพณีแต่งงาน(โกวิท แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- ๒.๑๐.๓ ประเพณีสงกรานต์(โกวิท แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- ๒.๑๐.๔ ประเพณีบวชนาค(โกวิท แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- ๒.๑๐.๕ ประเพณีสารทเดือนสิบ(โกวิท แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- ๒.๑๐.๖ ประเพณีตรุษจีน(โกวิท แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- ๒.๑๐.๗ ประเพณีกินเจ(โกวิท แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- ๒.๑๐.๘ ประเพณีแห่เทียนพรรษา(โกวิท แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)
- ๒.๑๐.๙ ประเพณีชักพระ(โกวิท แก้วเรือง ให้ข้อมูลเมื่อ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙)

๒.๑๘ ศาสนพิธี

- ๒.๑๘.๑ พิธีขึ้นบ้านใหม่(ธวัชชัย วงศ์สกุล ให้ข้อมูลเมื่อ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๙)

- ๒.๑๘.๒ พิธีสวดบ้าน(ธวัชชัย ว่องสกุล ให้ข้อมูลเมื่อ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๙)
๒.๑๘.๓ พิธีไหว้ภูมิ(ธวัชชัย ว่องสกุล ให้ข้อมูลเมื่อ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๙)
๒.๑๘.๔ พิธีตั้งศาลตายาย(ธวัชชัย ว่องสกุล ให้ข้อมูลเมื่อ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๙)
๒.๑๘.๕ พิธีตั้งเจ้าที่ในสวน(ธวัชชัย ว่องสกุล ให้ข้อมูลเมื่อ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๙)

๒.๒๐ อาหารย

- ๒.๒๐.๑ แกงพุงปลา(ปรีดา ว่องสกุล ให้ข้อมูลเมื่อ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๙)

ส่วนผสม

- ๑.ปลาย่าง
- ๒.มะเขือ
- ๓.หัวมัน
- ๔.ถั่วฝักยาว
- ๕.ไตปลาสำเร็จรูป
- ๖.หน่อไม้
- ๗.มะเขือแฉะ

- ๒.๒๐.๒ ผัดผักกาดทอง(ปรีดา ว่องสกุล ให้ข้อมูลเมื่อ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๙)

ส่วนผสม

- ๑.ผักกาดทอง
- ๒.ไข่ไก่
- ๓.หมู
- ๔.เกลือ
- ๕.น้ำตาล
- ๖.ผงชูรส

ย

ย

- ๒.๒๐.๓ คั่วกลิ้งหมู(ปรีดา ว่องสกุล ให้ข้อมูลเมื่อ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๙)

ส่วนผสม

- ๑.หมูสับ
- ๒.เครื่องเทศ
- ๓.ข้าว

- ๒.๒๐.๔ ผัดเผ็ด(ปรีดา ว่องสกุล ให้ข้อมูลเมื่อ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๙)

ส่วนผสม

- ๑.เครื่องแกงพริก

- ๒.๒๐.๕ ปลา(ปรีดา ว่องสกุล ให้ข้อมูลเมื่อ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๙)

ส่วนผสม

- ๑.ปลา
- ๒.เครื่องแกงที่
- ๓.ใบมะกรูด

นามานุกรม

วิบูลย์ศรี แก้วเรือง เกิดวันพุธ ที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๑๕ อายุ ๔๕ ปี เพศหญิง ที่อยู่ ๑๓/๑ หมู่ที่ ๖ ตำบลโคกเคียน อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา ๘๒๑๑๐ เบอร์โทรศัพท์ 0๘๙๘๗๒๑๒๕๘ ให้ข้อมูลนางสาวเบญจวรรณ แก้วเรือง เมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๙

โกวิท แก้วเรือง เกิดวันพุธ ที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๑๕ อายุ ๔๕ ปี เพศชาย ที่อยู่ ๑๓/๓ หมู่ที่ ๖ ตำบลโคกเคียน อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา ๘๒๑๑๐ เบอร์โทรศัพท์ 0๘๔๕๕๖๑๘๒ ให้ข้อมูลนางสาวเบญจวรรณ แก้วเรือง เมื่อวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๙

จิรวัดมน แก้วเรือง เกิดวันอาทิตย์ ที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๓๘ อายุ ๒๑ ปี เพศชาย ที่อยู่ ๑๓/๑ หมู่ที่ ๖ ตำบลโคกเคียน อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา ๘๒๑๑๐ เบอร์โทรศัพท์ 0๘๕๖๙๑๙๖๘๒ ให้ข้อมูลนางสาวเบญจวรรณ แก้วเรือง เมื่อวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙

ธวัชชัย ว่องสกุล เกิดวันพุธ ที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๙๘ อายุ ๖๑ ปี เพศชาย ที่อยู่ ๑๓/๒ หมู่ที่ ๖ ตำบลโคกเคียน อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา ๘๒๑๑๐ เบอร์โทรศัพท์ 0๘๑๒๓๔๓๕๖ ให้ข้อมูลนางสาวเบญจวรรณ แก้วเรือง เมื่อวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๙

ปรีดา ว่องสกุล เกิดวันพุธ ที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๙๘ อายุ ๖๑ ปี เพศหญิง ที่อยู่ ๑๓/๒ หมู่ที่ ๖ ตำบลโคกเคียน อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา ๘๒๑๑๐ เบอร์โทรศัพท์ 0๘๒๓๓๔๔๕๑ ให้ข้อมูลนางสาวเบญจวรรณ แก้วเรือง เมื่อวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๙

คติชน :คติชนวิทยา